

Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Üniversite Öğrencileri İçin Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması

Attitudes Towards Sports Coaching Profession Scale: Validity and Reliability Study for University Students

İhsan SARI^a, Yusuf BULUT^b

^aSakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ABD, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar BD, Sakarya, TÜRKİYE

^bSakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü Lisans Öğrencisi, Sakarya, TÜRKİYE

ÖZET Amaç: Bu araştırmanın amacı, Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesidir. İkinci amaç ise antrenörlük mesleğine yönelik tutumun belirlenmesi ve bazı sosyodemografik özelliklere göre incelenmesidir. **Gereç ve Yöntemler:** Bu araştırmaya 96 erkek ($X_{yaş}=22,14\pm 4,05$) ve 28 kadın ($X_{yaş}=21,11\pm 1,91$) olmak üzere toplam 124 spor bilimleri fakültesi antrenörlük eğitimi bölümü öğrencisi katılmıştır. Katılımcılara, kişisel bilgi formu ve Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği AMOS 20 programında doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Ayrıca yakınsak geçerlilik için "Average variance extracted (AVE)", güvenilirlik için ise kompozit güvenilirlik ve Cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır. Sosyodemografik özelliklere göre yapılan analizlerde ise SPSS 17 programında bağımsız gruplarda t-testi ve ANOVA analizleri kullanılmıştır. **Bulgular:** Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin 15 maddeli ve 3 faktörlü yapısının kabul edilebilir uyum değerlerine sahip olduğu tespit edilmiştir [CFI=.95, NFI=.90, NNFI=.94, $X^2/SD=1,66$, RMSA=.073]. Cronbach alfa katsayılarının .77-.92, arasında olduğu belirlenirken kompozit güvenilirlik katsayıları ise .73-.92 arasındadır. AVE değerleri ise .48-.65 arasında bulunmuştur. Cinsiyet, aktif spor yapma durumu, ailede spor yapan birinin olması ve millî sporcu olma durumuna göre ise antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>.05$). Formasyon alma durumu ve sınıf düzeyine göre yapılan analizlerde ise anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$). **Sonuç:** Sonuç olarak, Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca antrenörlük mesleğine yönelik tutumun bazı sosyodemografik değişkenlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

ABSTRACT Objective: The aim of this research was to test validity and reliability of Attitudes Scale for High School Students towards Coaching Job in a university student sample. The second aim was to determine the participants' attitude towards sports coaching and to investigate it according to some socio-demographic variables. **Material and Methods:** A total of 124 candidate sports coaches from faculty of sports sciences, department of sports coaching education, including 96 males ($M_{age}=22.14\pm 4.05$) and 28 females ($M_{age}=21.11\pm 1.91$), participated in the study. Personal information form and Attitudes Scale for High School Students towards Coaching Job were applied to the participants. Factor structure of the scale in the sample group was evaluated by confirmatory factor analysis in AMOS 20 software. Also, average variance extracted (AVE) for convergent validity as well as composite reliability coefficients and Cronbach's alpha values for reliability were calculated. The investigations according to socio-demographic variables were carried out by independent samples t-test and ANOVA in SPSS 17. **Results:** It was determined according to the result of confirmatory factor analysis that the factor structure of 15 items with 3 sub-dimensions has the acceptable model fit indices [CFI=.95, NFI=.90, NNFI=.94, $X^2/df=1.66$, RMSA=.073]. Cronbach's alpha coefficients ranged between .77-.92 and composite reliability coefficients were between .73-.92. AVE values were found to be between .48-.65. It was also determined that there was no significant difference in the attitude scores towards sports coaching profession according to gender, the status of practicing sports actively, having a sportsman in the family and being a national athlete ($p>.05$). Analysis according to class level and receiving pedagogical formation training revealed that there was a significant difference ($p<.05$). **Conclusion:** Attitudes towards Sports Coaching Profession Scale is a valid and reliable measurement tool that can be used in university students. It was also determined that participants' attitudes towards sports coaching profession differed according to some socio-demographic variables.

Anahtar Kelimeler: Antrenör; antrenörlük mesleği; tutum; aday antrenör, ölçek

Keywords: Sports coach; sports coaching; attitude; candidate sports coach, scale

Correspondence: İhsan SARI

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi,
Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ABD, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar BD, Sakarya, TÜRKİYE/TURKEY
E-mail: sarihsan@yahoo.com

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences.

Received: 07 Jul 2019

Received in revised form: 27 Oct 2019

Accepted: 04 Nov 2019

Available online: 22 Nov 2019

2146-8885 / Copyright © 2020 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Antrenörler, sporcuların hedeflerine ulaşmalarında en önemli etkenler arasındadır. Bu nedenle antrenörlük üzerine birçok araştırma yapılarak etkili bir antrenörün nasıl olması gerektiği ortaya konulmuş ve antrenörün farklı özellikleri detaylı olarak açıklanmıştır.¹ Bireylerin bir konu hakkındaki tutumları, onların bu konu ile ilgili olan davranışlarını etkiler. Bireylerin tutumları, onların sahip oldukları bilgileri ve bu bilgileri yorumlama şekillerine etki ederek davranışlarına yön verir.² Bu nedenle, antrenörlerin antrenörlük mesleğine yönelik olumlu veya olumsuz bir tutuma sahip olmalarının da mesleklerini yaparken ortaya koyacakları davranışları etkileyebileceği söylenebilir. Genel olarak bakıldığında tutum, davranış bilimlerinin anahtar kavramlarından biridir.³ Tutum; bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir nesne, toplumsal konu ya da olaya karşı deneyim, bilgi, duygu ve güdülerine dayanarak birleştirdiği zihinsel, duygusal ve davranışsal bir tepkidir.³ Bireylerin tutum ve davranışı, genelde onların ele aldığı bir nesneye, bir duruma ya da olaya karşı olan olumlu veya olumsuz tavrı olarak kabul edilir.⁴ Tutum bireylerin mesleklerine yönelik ise bu kavram mesleki tutum olarak tanımlanmıştır. Mesleki tutum; mesleki yeterlilik algılarını ve meslekteki başarıları etkileyen önemli bir husustur.⁵ Örneğin bir mesleğe yönelecek olan kişilerde gözlenebilecek tutumlar incelendiğinde, bunların; kişisel özellikleri ve meslek arasında bir uyumun bilincine varmak, mesleğine karşı önlenemez bir içsel yaklaşım duymak ve özellikleri açısından mesleğini çekici bulmak gibi tutumlar olduğu belirtilmiştir.⁶ İfade edilen bu olumlu tutumlar, bireylerin mesleklerinde daha olumlu deneyimler yaşamalarını sağlayabilir.

Yukarıda ifade edildiği şekilde, antrenörlerin de mesleklerine karşı olumlu bir tutuma sahip olmaları onların kişisel gelişimlerini uygun bir şekilde sürdürmelerini, mesleki sorumluluklarını gereğince yerine getirebilmelerini ve spor bilimleri alanında hızla gelişen bilimsel yöntemlere hâkim olmalarını sağlarken, bilgi ve birikimlerini sporcularına ustaca aktarmalarını kolaylaştırabilir. Bu alandaki araştırmalar, bir mesleğe yönelik olan tutumun birçok unsur tarafından etkilenebileceğini ortaya koymaktadır.⁷⁻⁹ Örneğin antrenörlerin ve antrenör adaylarının tutum ve davranışlarının spor branşına, sporcunun yaş, cinsi-

yet ve eğitim durumları gibi kişisel özelliklere göre farklılık gösterebileceğine değinilmiştir.¹⁰ Ulusal alan yazın incelendiğinde, antrenörlerin/antrenör adaylarının mesleklerine yönelik tutumları ile ilgili bir araştırmanın olmadığı fakat diğer mesleklere yönelik tutumların Türk örneklemelerde incelendiği görülmektedir. Örneğin öğretmenler/öğretmen adayları, aşçılık adayları, din görevlileri ve hemşirelerin mesleki tutumlarının incelendiği tespit edilmiştir.¹¹⁻¹⁵ Uluslararası alan yazında birçok farklı mesleğe yönelik tutumun incelenmesinin yanında, antrenörlük mesleğine yönelik tutum ile ilgili sınırlı sayıda araştırmanın olduğu görülmüştür.^{16,17} Örneğin Sagas ve ark., antrenörlük mesleğine yönelik tutumu incelemişlerdir.¹⁸ Al-Emadi ve ark., ise 2018 yılında gerçekleştirdikleri araştırmada, bireylerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla bir ölçme aracı geliştirmişlerdir.¹⁹ Moran-Miller ve Flores, araştırmalarında kadın sporcuların antrenörlük mesleğine ilgisini ele almışlardır.²⁰ Cunningham ve Singer ise Amerikalı üniversite sporcularında etnik azınlıktaki bireylerin antrenörlük mesleğine yönelmeleri ve bu bireylerin antrenörlük mesleği ile ilgili algıları hakkında bir araştırma gerçekleştirerek, bu konuya, sporcular arasındaki etnik azınlıklar çerçevesinden yaklaşmışlardır.²¹ Clopton'un çalışmasında ise kadın ve erkek sporcuların antrenörlük mesleğine yönelik algıları karşılaştırılmıştır.²²

Bireylerin kişisel özellikleri ve mesleklerine yönelik tutumlarının ilişkisini ortaya koyan çalışmalar incelendiğinde, bazı özelliklerin bireylerin mesleklerine yönelik tutumlarını etkilediği görülmektedir. Örneğin cinsiyetin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda önemli bir değişken olduğu ifade edilmektedir.^{12,23} Yapılan çalışmalarda, dünyanın her yerinde dereceleri farklı da olsa kadınların çalışma hayatında birçok sorunla karşılaştıkları belirtilmiştir. Bu sorunların başında, cinsiyete dayalı mesleki ayrımcılık konusu ile ilgili sorunlar gelmektedir.²⁴ Kadına yönelik bu cinsiyet ayrımcılığı sorununu antrenörlük mesleğinde de görmek mümkündür. İlgili araştırmalar, kadınların antrenörlük mesleğini yaparken, alandaki eril yapının engel teşkil ettiğini; kadınlarla ilgili genel yargıların olumsuz rol oynadığını; kadın antrenörlerin, kadınlığa ve anneliğe atfedilen görevlerle sınırlandırıldıklarını göstermekte-

dir.²⁵ Bu sorunun kadın antrenörlerin veya kadın antrenör adaylarının mesleğe yönelik tutumuna olumsuz yönde etki edebileceği ve bu nedenle kadınların erkeklere göre antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha olumsuz olabileceği öngörülebilir.

Cinsiyet dışında antrenör adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını etkileyebilecek bir diğer unsur antrenörlerin mesleki istihdam durumudur. Toplumun sportif faaliyetlere yönlendirilebilmesi, beden eğitimi ve spor alanında eğitim almış bireylerin sektördeki istihdamları ile ilişkilidir.²⁶ Fakat spor, fitness ve antrenörlük alanında bireylerin istihdamlarında ve çalışma şartlarında sorunlar olduğu araştırmalarla ortaya konulmuştur.²⁷⁻²⁹

Antrenör adayları, ileride Türkiye’de spora yön verebilecek önemli kişilerdendirler. Bu bireylerin sportif anlamda birçok konudaki tutumları üniversitelerin antrenörlük eğitimi bölümlerinde şekillenmektedir. Ülkemizdeki antrenörlerin ve antrenör adaylarının mesleklerini verimli bir şekilde yapabilmeleri için bu bireylerin dâhil olduğu eğitim-öğretim süreçlerinin kaliteli olması sağlanmalıdır. Böylece lisans düzeyindeki antrenörlük bölümü öğrencileri, eğitimlerini ideal şekilde tamamlayarak mesleklerinde başarılı birer antrenör olabilirler.³⁰ Lisans düzeyindeki antrenörlük bölümlerinde okuyan antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını etkileyebilecek faktörlerin başında, eğitim gördükleri bölümlerin eğitim-öğretim kalitesi gelmektedir. Bu sürecin kaliteli olması daha iyi bireylerin yetişmesini sağlamaktadır.³¹ Bu kalitenin sağlanmasında ise öğretim elemanları ve üniversitelerdeki birçok farklı unsurun etkisi bulunmaktadır.³²

Yukarıdaki açıklamalardan yola çıkarak antrenörlük mesleğine yönelik tutumun antrenörlük için önemli bir konu olduğu söylenebilir. Ayrıca cinsiyet, mesleğin istihdam durumu, antrenörlük alanındaki çalışma koşulları ve eğitim kalitesi gibi özelliklerin, bireylerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını etkileyebileceği düşünülebilir. Dahası, ulusal ve uluslararası alan yazın incelendiğinde, antrenörlük mesleğine yönelik tutum ile ilgili sınırlı sayıda araştırma olduğu görülmektedir.^{18,19,33} Bu nedenle, bu araştırmanın amacı, Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği’nin üniversite

öğrencilerinde geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesidir. İkinci amaç ise antrenörlük mesleğine yönelik tutumun belirlenmesi ve bazı sosyodemografik özelliklere göre incelenmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

KATILIMCILAR

Bu araştırmaya, 96 erkek ($X_{yaş}=22,14±4,05$) ve 28 kadın ($X_{yaş}=21,11±1,91$) olmak üzere toplam 124 ($X_{yaş}=21,90±3,70$) spor bilimleri fakültesi antrenörlük eğitimi bölümü öğrencisi katılmıştır. Araştırma grubundaki 34 kişi 1. sınıf, 32 kişi 2. sınıf, 25 kişi 3. sınıf ve 33 kişi ise 4. sınıf öğrencisi olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların 62 (%50)’si aktif olarak bir sporla ilgilendiğini belirtirken, geri kalan 62 (%50) kişi ise aktif olarak herhangi bir spor dalı ile uğraşmadıklarını ifade etmişlerdir. Ailesinde spor yapan herhangi biri olduğunu belirtenlerin sayısı 72 (%58,1) iken, 52 (%41,9) kişi ise ailesinde herhangi birinin spor yapmadığını belirtmiştir. Katılımcıların 103 (%83,1)’ü formasyon almakta olduğunu ya da alma planının olduğunu belirtirken, 21 (%16,9) kişi formasyon almayı düşünmediğini belirtmiştir. Millî sporculuk durumu değerlendirildiğinde 43 (%34,7) öğrencinin millî sporcu olduğu, 81 (%65,3) öğrencinin ise millî sporcu olmadığı görülmüştür. Toplam 5 (%4) öğrenci spor lisesi çıkışlıyken, 119 (%96) öğrenci ise spor lisesi dışındaki liselerden mezun olmuşlardır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgi formu bulunmaktadır. İkinci bölümde ise antrenörlük mesleğine yönelik tutum ölçeği yer almaktadır.

Kişisel bilgi formu: Bu bölümde, katılımcıların antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarına etki edebilecek kişisel faktörlerin belirlenmesi amacıyla bazı yaş, cinsiyet, branş gibi kişisel bilgiler sorulmuştur.

Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Katılımcıların antrenörlük mesleğine yönelik tutumları Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Bu ölçek Turğut, Sural ve Kan (2018) tarafından lise öğrencileri için geliştirilmiş-

tır.³³ Ölçekte 15 madde bulunmaktadır. Bu ölçek beşli Likert türü bir ölçektir. Ölçekte üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar sevgi, ilgi ve olumsuz tutum alt boyutlarından oluşmaktadır. Sevgi boyutu antrenörlük mesleğine yönelik sevgi içerikli tutumu ölçmektedir (Örnek madde: *Benim için uygun olan mesleğin antrenörlük olduğuna inanıyorum*). İlgi boyutu ise antrenörlük mesleğine yönelik ilgi içerikli tutum ifadelerini kapsamakta ve bu ilgi içerikli tutumu ölçmektedir (Örnek madde: *Antrenörlerle ilgili her şey ilgimi çeker*). Üçüncü faktör ise olumsuz tutum boyutudur ve antrenörlük mesleğine yönelik olumsuz tutumu ölçmektedir (Örnek madde: *Antrenörlerin fikirlerini değerli bulmam*). Verilerin hesaplanmasında Turğut, Sural ve Kan'ın araştırmasıyla aynı yöntem izlenmiştir.³³ Buna göre, veriler analiz edilirken “kesinlikle katılıyorum” 5, “katılıyorum” 4, “kısmen katılıyorum” 3, “katılmıyorum” 2 ve “kesinlikle katılmıyorum” 1 şeklinde puanlanmıştır, olumsuz tutum maddelerinin puanlanmasında ise bu durumun tam tersi bir yöntem uygulanmıştır. Bu bağlamda, her bir veri toplama aracı madde tepki puanlarının toplamından oluşan toplam ölçek puanı elde edilmiştir. Ölçeğin toplam puanı için alınacak en düşük puan 15 iken en yüksek puan ise 75'tir. Turğut, Sural ve Kan ölçekten alınan puanlara ilişkin değerlendirme yapabilmek için aralık katsayısı da belirtmişlerdir.³³ Bu bağlamda 15-27 puan aralığı “çok düşük tutum”, 28-39 puan aralığı “düşük tutum”, 40-51 puan aralığı “orta düzeyde tutum”, 52-63 puan aralığı “yüksek tutum” ve 64-75 puan aralığı ise “çok yüksek tutum” olarak ifade edilmiştir. Bu ölçeği kullanacak araştırmacılar ifade edilen bu puanları da göz önünde bulundurabilir. Üç alt ölçekte de yüksek puan olumlu tutumu ifade ederken düşük puan olumsuz bir tutumu ifade etmektedir. Bu durum olumsuz tutum alt boyutu için de aynıdır. Olumsuz tutum boyutundaki yüksek puan olumlu tutumu belirlerken düşük puan olumsuz tutumu ifade etmektedir. Orijinal ölçek 366 lise öğrencisinde geliştirilmiştir.³³ Bu araştırma için ölçek antrenörlük bölümü öğrencilerine uygulanmıştır. Ölçekte sadece lise öğrencilerine özel olarak kullanılabilecek ve bu yönde ifadeler içeren bir madde bulunmamaktadır. Bu araştırmanın birinci amacı kapsamında ölçeğin antrenör adayları için geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiş sonrasında ise diğer analizler yapılmıştır.

VERİLERİN ELDE EDİLMESİ

Araştırma için öncelikle ölçeği geliştiren yazarlardan izin alınmış, sonrasında öğrencilerle yüz yüze görüşme yoluyla veriler elde edilmiştir. Ayrıca araştırma için etik kurul onayı alınmıştır (Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Etik Kurulu, Tarih: 17/07/2019; Sayı: 26428519/044). Bu araştırma, Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yapılmıştır. Veri toplama sürecinde, çalışmanın amacı katılımcılara aktarıldıktan sonra araştırmaya katılmaları istenmiştir.

VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen veriler, SPSS 17.0 paket programına aktarıldıktan sonra herhangi bir hatalı veri girişi olmaması açısından frekans analizi ile kontrol edilmiştir. Hatalı veri girişi olmadığına karar verildikten sonra kayıp değerler incelenmiştir. Tespit edilen küçük orandaki kayıp değerler veri ortalaması ile tamamlanmıştır. Bu işlemde sonra basıklık ve çarpıklık değerleri incelenerek verinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir.

Bu araştırmanın birinci amacı doğrultusunda, ölçeğin doğrulayıcı faktör analizinde AMOS 20 programı kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi ile ölçeğin bu araştırma grubu için yapı geçerliliği test edilmiştir. Elde edilen modelin uygunluğu karşılaştırmak uyum indeksi [comparative fit index (CFI)], normlanmış uyum indeksi [normed fit index (NFI)], norm dışı uyum indeksi [non-normed fit index (NNF1)], ki-kare [chi-square (χ^2)], standart sapma [standart deviation (SD)], kök ortalama yaklaşım karesi [root mean square of approximation (RMSA)] değerleri ile yorumlanmıştır. Ayrıca yakınsak geçerlilik için ortalama varyans değeri [Average variance extracted (AVE)], güvenilirlik için ise kompozit güvenilirlik ve Cronbach alfa değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmanın ikinci amacı olan antrenörlük mesleğine yönelik tutumun belirlenmesi ve sosyodemografik özellikler açısından incelenmesi doğrultusunda tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t-testi (iki grup arasındaki karşılaştırmalarda) ve ANOVA (sınıf düzeyine göre yapılan analizlerde) kullanılmıştır. ANOVA analizinde anlamlı farkın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla ise Tukey testi uygulanmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi ,05 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

DOĞRULAYICI FAKTÖR ANALİZİNE YÖNELİK BULGULAR

Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin bu araştırmanın örneklem grubu için uygunluğu doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin 15 maddeli ve 3 faktörlü yapısı doğrulanmıştır [CFI=,95, NFI=,90, NNFI=,94, X²/SD=1,73, RMSA=,077]. Ölçeğin iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach alfa katsayıları ise sevgi boyutu için ,92, ilgi boyutu için ,84, olumsuz tutum alt boyutu için ,77 olarak belirlenmiştir. Ayrıca kompozit güvenilirlik katsayıları sevgi boyutu için ,92, ilgi boyutu için ,84 ve olumsuz tutum boyutu için ,73 olarak belirlenmiştir. AVE değerleri de bu araştırma kapsamında hesaplanmıştır. AVE değerinin sevgi boyutu için ,65, ilgi boyutu için ,51, olumsuz tutum alt boyutu için ise ,48 olduğu görülmektedir. Tüm bulgular doğrultusunda ölçeğin, bu araştırmanın örneklem grubu için geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 1'de tüm katılımcıların antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanları görülmektedir. Bu puanlar değerlendirildiğinde en yüksek puanın olumsuz

tutum boyutunda olduğu görülmektedir. En düşük puan ise ilgi boyutundadır. Toplam puan incelendiğinde ise katılımcıların yüksek tutum puanına sahip olduğu görülmektedir.

Kadın ve erkek katılımcılar arasında fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan t testi analiz sonuçları Tablo 2'de görülmektedir. Bulgulara göre sevgi (t=-1.42, p>.05), ilgi (t=-.27, p>.05), olumsuz tutum (t=-.82, p>.05) ve toplam tutum (t=-.72, p>.05) puanlarında kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 3 antrenörlük mesleğine yönelik tutumun aktif spor yapma durumuna göre analiz sonuçlarını göstermektedir. Aktif olarak spor yapan ve aktif olarak spor yapmayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik Tablo 3'de gösterilen t testi analiz sonuçlarına göre; sevgi (t=-.98, p>.05), ilgi (t=1.90, p>.05), olumsuz tutum (t=.21, p>.05) ve toplam tutum (t=1.37, p>.05) puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Ailesinde spor yapan birisi olan ve ailesinde hiç spor yapan birisi olmayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla ya-

TABLO 1: Antrenörlük mesleğine yönelik tutum ile ilgili tanımlayıcı istatistikler.

	n	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart sapma
Sevgi	124	1	5	4,03	0,85
İlgi	124	2	5	3,86	0,72
Olumsuz tutum	124	1	5	4,23	0,99
Toplam tutum	124	29	75	60,23	9,66

TABLO 2: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun cinsiyete göre analizi.

Değişkenler	Cinsiyet	n	Ortalama	Standart sapma	t	p
Sevgi	Kadın	28	3,83	0,68	-1,42	,157
	Erkek	96	4,09	0,88		
İlgi	Kadın	28	3,83	0,63	-,27	,775
	Erkek	96	3,87	0,75		
Olumsuz tutum	Kadın	28	4,37	0,86	-,82	,414
	Erkek	96	4,19	1,03		
Toplam tutum	Kadın	28	59,07	7,69	-,72	,471
	Erkek	96	60,57	10,17		

TABLO 3: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun aktif spor yapma durumuna göre analizi.

Değişkenler	Aktif spor	n	Ortalama	Standart sapma	t	p
Sevgi	Evet	62	4,11	0,78	,98	,327
	Hayır	62	3,96	0,91		
İlgi	Evet	62	3,98	0,72	1,90	,061
	Hayır	62	3,74	0,70		
Olumsuz tutum	Evet	62	4,25	0,99	,21	,834
	Hayır	62	4,22	1,00		
Toplam tutum	Evet	62	61,42	9,00	1,37	,173
	Hayır	62	59,05	10,20		

TABLO 4: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun ailede spor yapan biri olmasına göre analizi.

Değişkenler	Ailede spor yapan	n	Ortalama	Standart sapma	t	p
Sevgi	Var	72	3,99	0,93	-,70	0,489
	Yok	52	4,09	0,72		
İlgi	Var	72	3,79	0,82	-1,45	0,151
	Yok	52	3,97	0,54		
Olumsuz tutum	Var	72	4,26	0,90	,40	0,693
	Yok	52	4,19	1,12		
Toplam tutum	Var	72	59,64	10,61	-,81	0,422
	Yok	52	61,06	8,18		

TABLO 5: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun formasyon alma durumuna göre analizi.

Değişkenler	Formasyon aldı/alacak	n	Ortalama	Standart sapma	t	p
Sevgi	Evet	103	4,10	0,78	2,11	0,037*
	Hayır	21	3,68	1,08		
İlgi	Evet	103	3,93	0,69	2,35	0,021*
	Hayır	21	3,53	0,80		
Olumsuz tutum	Evet	103	4,26	1,03	0,70	0,484
	Hayır	21	4,10	0,80		
Toplam tutum	Evet	103	61,16	9,02	2,40	0,018
	Hayır	21	55,71	11,52		

* Anlamlı fark.

pılan t testi analizi sonuçları **Tablo 4**'de görülmektedir. Bulgulara göre; sevgi ($t=-.70$, $p>.05$), ilgi ($t=-1.45$, $p>.05$), olumsuz tutum ($t=.40$, $p>.05$) ve toplam tutum ($t=-.81$, $p>.05$) puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Formasyon alan/almayı planlayan öğrenciler ile hiç formasyon almamış olan/almayı planlamayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tu-

tumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan t testi analizi sonuçları **Tablo 5**'de görülmektedir. Bulgulara göre; sevgi ($t=2.11$, $p<.05$), ilgi ($t=2.35$, $p<.05$), toplam tutum ($t=2.40$, $p<.05$) puanlarında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılıkların olduğu belirlenmiştir. Olumsuz tutum ($t=-.70$, $p>.05$) puanının ise anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur.

Kendi branşlarında milli olmuş antrenör adayları ile milli olmamış antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan t testi analizi sonuçları **Tablo 6**'da görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre; sevgi ($t=-.08$, $p>.05$), ilgi ($t=.28$, $p>.05$), olumsuz tutum ($t=-.26$, $p>.05$) ve toplam tutum ($t=-.02$, $p>.05$) puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Katılımcıların antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarında sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan ANOVA analizi sonuçları **Tablo 7**'de görülmektedir. **Tablo 7**'de belirtti-

len ANOVA analizi sonuçlarına göre sevgi ($F=4.574$, $p<.05$), ilgi ($F=4.480$, $p<.05$) ve toplam tutum ($F=5.330$, $p<.05$) puanlarında sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Anlamlı farklılığın nerden kaynaklandığını belirlemek amacı ile Tukey yöntem ile post-hoc analizi yapılmıştır.

Sevgi, ilgi ve toplam tutum puanında elde edilen anlamlı farklılığın hangi sınıf arasındaki farklıktan kaynaklandığını belirlemeye yönelik Tukey metodu ile post hoc analizi sonucuna göre anlamlı farklılığın 3. sınıfın puanının daha düşük puanı olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir (**Tablo 7**). Sevgi boyutunda 3. sınıftaki öğrencilerin 4 ve 1. sınıf öğrencilerine göre;

TABLO 6: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun millilik durumuna göre analizi.

	Milli sporculuk	n	Ortalama	Standart sapma	t	p
Sevgi	Evet	43	4,02	0,80	-,08	,940
	Hayır	81	4,04	0,88		
İlgi	Evet	43	3,89	0,68	,28	,775
	Hayır	81	3,85	0,74		
Olumsuz tutum	Evet	43	4,20	1,16	-,26	,793
	Hayır	81	4,25	0,90		
Toplam tutum	Evet	43	60,21	8,99	-,02	,984
	Hayır	81	60,25	10,05		

TABLO 7: Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun sınıf düzeyine göre ortalama puanları ve post hoc analizi sonuçları.

Değişkenler	Sınıf	n	Ortalama	Standart sapma	Anlamlı fark (post hoc)
Sevgi	1	34	4,16	0,83	1-3 4-3
	2	32	4,06	0,75	
	3	25	3,51	1,05	
	4	33	4,26	0,62	
İlgi	1	34	3,78	0,74	4-3
	2	32	3,94	0,71	
	3	25	3,50	0,65	
	4	33	4,15	0,65	
Olumsuz tutum	1	34	4,48	0,68	-
	2	32	4,17	1,05	
	3	25	3,96	1,23	
	4	33	4,25	0,99	
Toplam tutum	1	34	61,44	9,57	1-3 2-3 4-3
	2	32	60,59	8,69	
	3	25	54,00	10,71	
	4	33	63,36	7,91	

ilgi boyutunda 4. sınıftakilere göre; toplam tutum puanında ise 1, 2 ve 4. sınıflara göre anlamlı olarak daha düşük puana sahip olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin, lisans düzeyindeki antrenörlük bölümünde okuyan öğrencilerde geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesidir. İkinci amaç ise antrenörlük mesleğine yönelik tutumun belirlenmesi ve bazı sosyodemografik özelliklere göre incelenmesidir.

İlk amaç doğrultusunda; Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin bu araştırmanın örneklem grubu olan üniversite öğrencileri için uygunluğu doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucu ölçeğin 15 maddeli ve 3 faktörlü yapısının uyum değerlerinin kabul edilebilir olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin yapı geçerliliğini sağladığını göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılığı için hesaplanan Cronbach alfa değerlerinin ,70'in üzerinde olması beklenmektedir ve bu çalışmada elde edilen değerler eşik değerin üzerindedir.³⁴ Bu sonuçlara göre, ölçeğin iç tutarlılıklarının uygun olduğu sonucuna varılabilir. Ayrıca kompozit güvenilirlik katsayılarının ,70 üzerinde olması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, bu değerlerin eşik değerin üzerinde olduğunu göstermektedir.³⁴ Bu araştırma kapsamında hesaplanan AVE değerinin ise ,50'nin üzerinde olması beklenmektedir.³⁴ Elde edilen bulgulara göre, bu çalışmada iki boyutta AVE değerinin ,50'nin üzerinde olduğu görülürken, olumsuz tutum boyutunda bu eşik değerin hemen altında kaldığı görülmektedir. Bu alt ölçekte sadece 3 madde bulunması bunun nedeni olabilir. Literatür incelendiğinde, AVE değerlerinin 0,5'in biraz altında da kabul edilebildiği görülmektedir.³⁵ Bu nedenle elde edilen AVE değerlerinin kabul edilebilir olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bulgular doğrultusunda Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin üniversite öğrencileri için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ifade edilebilir.

Bu çalışmada ikinci amaç ise antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının be-

lirlenmesi ve antrenörlük mesleğine yönelik tutumun bazı sosyodemografik özelliklere göre değişip değişmediğinin incelenmesidir. Ölçekten elde edilen toplam puana yönelik ortalama puanlar değerlendirildiğinde ölçeğin puanlarına ilişkin yorumlama yapabilmek amacıyla ortaya konulan aralıklara göre antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumları "yüksek" olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada ele alınan bütün demografik özellikler açısından da bakıldığında, tüm kategorilerdeki antrenör adaylarının (kadın-erkek, millî-millî olmayan, sınıf düzeyi vb.), yüksek düzeyde antrenörlük mesleğine yönelik tutum sahibi olduğu belirlenmiştir. Antrenörlerin sporcuların gelişimleri için önemi düşünüldüğünde, antrenör adaylarının mesleklerine yönelik yüksek olumlu tutuma sahip olmaları ülkenin bu alandaki gelişimi için önemlidir.

Yapılan analizler doğrultusunda antrenör adaylarının, antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı olarak farklılık göstermediği belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde, toplumsal düzene göre kadın ve erkeğin birbirinden tamamıyla farklı davranış, düşünce ve algı özellikleri gösterdiği ifade edilmektedir. Anne baba tarafından çocuğun biyolojik cinsiyetinin bilinmesiyle birlikte toplumsal cinsiyete uygun özellikler de çocuk için belirlenir. Sonuç olarak, kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine göre davranışları beklenir ve bireyler bundan etkilenir.³⁶ Ayrıca spor alanında eril bir yapının hâkim olduğu ve bu yapının kadınlar için bir engel olabileceği ifade edilmektedir. Spor alanında kadınlarla ilgili genel yargıların olumsuz rol oynadığı belirtilirken, kadın antrenörler meslekleri ile değil kadınlık ve annelik ile ilişkilendirilebilmektedir.²⁵ Bu bulguyu destekler nitelikte, kadınların erkeklere göre antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha olumsuz olduğu ifade edilmiştir.¹⁸ Bu açıklamalar doğrultusunda, bazı spor branşlarında daha çok hâkim olabilen ve spor alanında genel olarak görülen hâkim eril yapı nedeni ile kadın antrenör adaylarının erkeklere göre antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanlarının daha düşük olabileceği bu araştırma kapsamında öngörülmesine rağmen kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Bu araştırmanın bulgularının aksine, Amerika'da yapılan bir çalışmada da kadın-

ların erkeklere oranla antrenörlük mesleğine daha az yönelmeleri üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Üniversite takımlarındaki antrenörler ile yapılan araştırmada, yardımcı kadın antrenörlerin erkek meslektaşlarına göre anlamlı olarak daha düşük oranda baş antrenörlük yapmak istedikleri belirlenmiştir. Bunun nedeninin, kadınların baş antrenörlük mesleğine karşı daha olumsuz tutum sergilemeleri ifade edilmiştir.¹⁸ Amerika'daki üniversiteli sporcularla yapılan bir araştırmada ise kadınlar ve erkeklerin antrenörlük mesleğine başlama algılarının anlamlı olarak farklılık gösterdiği ifade edilmiştir. Bu nedenle kadın sporcuların antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını olumlu şekilde etkileyecek uygulamaların yapılması gerektiği belirtilmiştir. Buna yönelik olarak ilgili kuruluşların, antrenörlere ve antrenör adayı kadınlara, antrenörlük mesleğindeki kariyerleri ile ilgili olarak gerekli eğitim ve desteği sağlamaları gerektiğini vurgulamışlardır.²²

Yukarıdaki açıklamalara ek olarak, Gençlik ve Spor Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'deki antrenörlük belgesine sahip olan kadın antrenörler erkeklerin neredeyse üçte biri oranındadır.³⁷ Bu araştırmada, kadın antrenörlerin sayısının az olmasının da etkisi ile kadın antrenör adaylarının bu mesleğe yönelik daha olumsuz tutuma sahip olabilecekleri düşünülmüştü. Fakat sonuçlara göre kadın ve erkekler arasında bir fark yoktur. Kadın ve erkekler arasında antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarda anlamlı bir fark olmamasının bir nedeni de bu alanda kadınlara yönelik yapılan araştırmalar olabilir. Günümüzde spor bilimleri alanında Türkiye'deki araştırmalar incelendiğinde, toplumsal cinsiyet üzerine yapılan araştırmaların popüler olduğu görülmektedir. Türkiye'deki kadınların spora katılımını artırma ve spor alanındaki eşitsizliği vurgulayarak bu konuda çözüm üretme konularında yapılan güncel çalışmaların, kadın ve erkeklerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını etkileyebileceği düşünülebilir.³⁸⁻⁴⁰ Ayrıca Kadınlar İçin Spor ve Fiziksel Aktivite Derneğinin çalışmalarının da Türkiye'de kadınların spor alanında daha fazla yer bulabilmesine ve kadınların antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının olumlu yönde değişmesine katkı sağladığı söylenebilir.⁴¹

Antrenörlük mesleğine yönelik tutumun ailede spor yapan biri olup olmaması değişkenine göre yapılan analizde, ailesinde spor yapan biri olanlar ile olmayanlar arasında antrenörlük mesleğine yönelik tutumda anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu bulguların aksine, bireylerin sergiledikleri tutumların çocukluğa kadar uzanan süreçte temel kaynağını aileden aldığı ifade edilmiştir. Bazı aileler, beden eğitimi ve sporun çocuk gelişimi ve sosyalleşme sürecinde olumlu etkisinin farkında olup çocuklarının bu aktivitelere katılmasını desteklerken, çoğu aile ise çocuklarının bu faaliyetlere katılımına sıcak bakmamaktadır.⁴² Buna paralel olarak, çocuklarında aileden birilerinin spor geçmişinden etkilenip, spora veya antrenörlük mesleğine karşı olumlu bir tutum sahibi olacağı düşünülebilir. Sadece aile değil, meslek seçiminde aile, arkadaşlar, öğretmenler gibi birçok unsurun etkili olduğu ifade edilmiştir.⁴³ İlgili literatür incelendiğinde, farklı alanlardaki meslek seçiminde de aile faktörünün önemine dikkat çekilmiştir.⁴⁴ Spor alanında ise Fransa'daki genç yüzücülerle yapılan bir araştırmada ailede önceden spor yapmış birinin olması, genç yüzücülerin yüzme sporuna başlama nedenlerinden biri olarak ortaya çıkmıştır.⁴⁵ Çünkü aile bireylerinin deneyimleri çocukların tercihlerini etkileyebilmektedir. Fakat bu araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, bizim araştırma grubumuz için antrenörlük mesleğine yönelik tutumda ailede spor yapan birinin olması anlamlı bir değişken değildir.

Bir diğer değişken olan millî olma durumuna göre ise antrenörlüğe yönelik tutumda anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Çoğu millî sporcu, üniversite eğitimleri boyunca sürekli millî takım kamplarına katılmak durumundadır. Bu nedenle üniversitedeki derslerine katılmayan sporcular, ders tekrarları yapabilmektedirler.⁴⁶ Millî sporcular, millî bayrağı en üste taşımak için küçük yaşlardan itibaren sorumluluk alarak özel zevklerinden fedakârlıklarda bulunurlar.⁴⁶ Bu sorumluluk bilinçlerinden dolayı ve sporun içerisinde çok yoğun bir şekilde uzun bir süre yer almalarından dolayı millî sporcu olan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanlarının millî olmayan öğrencilere göre yüksek çıkması beklenirken, bu iki grup arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Bu araştır-

mada, ailede spor yapan birinin olması ve sporcunun millî olma durumu gibi bağımlı değişkenlere göre analiz yapıldığında anlamlı bir farkın olmadığı ve bu değişkenlerin, örneklem grubumuzun antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını anlamlı olarak etkilemediği söylenebilir. Bunun nedeni antrenörlük mesleğine yönelik tutumu etkileyecek başka unsurların olması olabilir. Bu unsurlar, ileride yapılacak araştırmalarda daha kapsamlı olarak ortaya konulabilir.

Antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanında formasyon alan/almayı planlayanlar ile almayan/almayı planlamayanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Şişman, eğitim sisteminde en önemli ögenin öğretmen olduğunu söylemektedir.⁴⁷ Antrenörlük ve öğretmenlik, birbirini destekler nitelikte iki benzer meslektir. Bu araştırmalar formasyon alma durumuna göre sevgi, ilgi ve toplam antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanında anlamlı bir farkın olduğu tespit edilmiştir. Formasyon alan/almayı planlayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmanın başında, formasyon almayan/almayı planlamayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumunun daha olumlu olacağı düşünülmüştü. Antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik daha olumlu tutum sahibi olmaları nedeni ile formasyon eğitimi almayı istemeyecekleri ve bu nedenle formasyon alanların/almayı planlayanların antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha olumsuz olacağı düşünülmüştü. Fakat araştırma sonuçlarına göre formasyon alan/almayı planlayan öğrencilerin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bunun nedeninin, atama ile ilgili kaygılar olabileceği düşünülebilir. Daha önce yapılan bir çalışmada, antrenörlük bölümü öğrencilerinin istihdam kaygısı nedeni ile formasyon belgesi almaya yöneldiği ortaya konulmuştur.⁴⁸ Ayrıca öğretmenlik ve antrenörlük mesleklerinin yapısal olarak birbirine benzer öğeler içermesi nedeni ile de formasyon alanlarla almayanların tutum puanları arasında fark çıkmamış olabilir. Son olarak sınıf değişkenine göre yapılan analizlerde, 3. sınıfta okuyan antrenör adaylarının diğer sınıflara göre daha düşük antrenörlük mesleğine yönelik tutum puanına sahip olduğu be-

lirlenmiştir. Araştırmanın başında son sınıfa doğru tutum puanlarının yükselmesi öngörülmüş olsa da 3. sınıftaki düşük puan, o sınıftaki bir ders ve/veya öğrencilerin üniversitedeki bir deneyimi sonucu kaynaklanmış olabilir. İleride yapılacak araştırmalar bu konuya da odaklanabilir. Ortalama puanlar incelendiğinde 3. sınıfta tutum puanları düşse de son sınıf öğrencilerinin antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin puan sınıflandırmasına göre değerlendirildiğinde, son sınıf antrenör adaylarının yüksek düzey antrenörlük mesleğine yönelik tutum sahibi olduğu görülmektedir. Ölçek boyutlarının puanları ve ölçekten elde edilen toplam puan ayrı ayrı değerlendirildiğinde ise son sınıf öğrencilerinin genel olarak en yüksek ortalama puanlara sahip oldukları tespit edilmiştir.

SONUÇ

Bu araştırmanın ilk amacı, Lise Öğrencilerinin Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin üniversite öğrencilerinde geçerlilik ve güvenilirliğinin test edilmesiydi. Yapılan analizler sonucunda, Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin 15 maddeli ve 3 faktörlü olan boyutunun uyum değerlerinin kabul edilebilir olduğu görülmektedir. Bu nedenle Antrenörlük Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği üniversite örnekleminde kullanılabilir.

Araştırmanın ikinci amacı, antrenörlük mesleğine yönelik tutumun belirlenmesi ve bazı sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesiydi. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda genel olarak antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Ayrıca antrenörlük mesleğine yönelik tutumun cinsiyet, aktif spor yapma, ailede spor yapan birinin olması, millî sporcu olma durumlarına göre anlamlı olarak farklılık göstermediği belirlenmiştir. Formasyon alma durumu ve sınıf düzeyine göre ise anlamlı bir farkın olduğu ortaya konulmuştur. Türkiye'de mesleklere yönelik tutumu inceleyen birçok araştırma bulunmaktadır. Bu araştırma, Türkiye'deki antrenör adaylarının antrenörlük mesleğine yönelik tutumlarını inceleyen ilk araştırma olması ve mevcut durumu ortaya koyması bakımından önemlidir. İleride yapılacak araştırmalarda, antrenör adaylarının veya an-

trenörlerin mesleklerine yönelik daha olumlu tutum sahibi olmalarına katkı sağlayacak unsurlar üzerine odaklanılabilir. Antrenörlerin/antrenör adaylarının mesleklerine yönelik olumlu tutum sahibi olmaları, onların davranışlarına etki ederek mesleklerini en etkili şekilde yapmalarını sağlayabilecektir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: İhsan Sarı; **Tasarım:** İhsan Sarı; **Denetleme/Danışmanlık:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Analiz ve/veya Yorum:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Kaynak Taraması:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Makalenin Yazımı:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Eleştirel İnceleme:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Kaynaklar ve Fon Sağlama:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut; **Malzemeler:** İhsan Sarı, Yusuf Bulut.

KAYNAKLAR

1. Szabó AS. What is the meaning of sport coaching? (Expectations, possibilities, realities). Sport Scientific & Practical Aspects. 2012;9(2):39-44.
2. Maio GR, Haddock G, Verplanken B. The psychology of attitudes and attitude change. 3rd ed. London: Sage; 2018.
3. İnceoğlu M. Tutum-Algı İletişim. 5. Baskı. İstanbul: Siyasal Kitabevi; 2010. p.205.
4. Genç E, Batmaz HÇ, Coşkun Z, Pala R, Çınar V, Biçer SY. [Attitude of the school of fine arts and sport school students in the sport departments towards the quantitative classes (Sample Elazığ)]. The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS). 2013;6(3):1163-77. [Crossref]
5. Terzi AR, Tezci E. [The attitudes of the students towards teaching profession at Necatiye Education Faculty]. Educational Administration: Theory and Practice. 2007;52(Güz):593-614.
6. Külahoğlu Ş. [Being a good teacher: talent or skill?]. Eğitim Araştırmaları Dergisi. 2000;(2):52-8.
7. Çakır Ö. [Attitudes towards the profession and professional competency perceptions of anadolu university distance education faculty English language teaching undergraduate program and education faculties English language teaching undergraduate program students]. Inonu University Journal of the Faculty of Education. 2005;9(6):27-42.
8. Dinç E. [Investigation of effective factors in vocational choice: A research on accounting program students from vocational school of higher education]. Kocaeli University Journal of Social Sciences. 2008;(16):90-106.
9. Eraslan L, Çakıcı D. [Pedagogical formation program students' attitudes towards teaching profession]. Kastamonu Eğitim Dergisi. 2011;19(2):427-38.
10. Öner Ç. [Investigation of authentic leadership in terms of lifelong learning tendency and compassionate love skills of coaching students of faculty of sports sciences]. Journal of Sport Sciences Researches. 2017;2(2):1-20.
11. Yuvacı H, Çoknaz H. [Comparison of physical education teaching graduate and school teaching graduates, physical education teachers' attitudes toward teaching profession]. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 2016;11(1):24-36.
12. Cinpolat T, Alıncak F, Abakay U. [Examining students of physical education and sports school towards teaching job]. Gaziantep University Journal of Sport Science. 2016;1(1):38-47.
13. Kurnaz A, Akyurt Kurnaz H, Kılıç B. [The determination of vocational attitudes of associate degree culinary programme students]. Muğla University Journal of Social Sciences. 2014;32:41-61.
14. Kaya M, Nazıroğlu B. [Some factors affecting on the levels of professional motivation and manner of imams]. Ondokuz Mayıs University Review of the Faculty of Divinity. 2008;26(26-27):25-53.
15. Tarhan G, Kılıç D, Yıldız E. [Investigation of the relationship between attitudes towards the nursing profession and occupational professionalism]. Gulhane Medical Journal. 2016;(58):411-6.
16. Inuwa M, Mashi MS, Salisu IM. Job attitude and employee performance: an empirical study of non-academic staff of Bauchi State University Gadau Nigeria. International Journal of Business and Management. 2017;1(1):1-13.
17. Park JH, Park JH. Association among work-related musculoskeletal disorders, job stress, and job attitude of occupational therapists. Occup Ther Health Care. 2017;31(1):34-43. [Crossref] [PubMed]
18. Sagas M, Cunningham GB, Pastore D. Predicting head coaching intentions of male and female assistant coaches: an application of the theory of planned behavior. Sex Roles. 2006;54(9-10):695-705. [Crossref]
19. Al-Emadi A, Theodorakis ND, Pastore D, Sellami A, Diop A. Attitudes toward the coaching profession: evidence from a nation-wide study in Qatar. International Sport Coaching Journal. 2018;5(1):37-46. [Crossref]
20. Moran-Miller K, Flores LY. Where are the women in women's sports? Predictors of female athletes' interest in a coaching career. Res Q Exerc Sport. 2011;82(1):109-17. [Crossref] [PubMed]
21. Cunningham GB, Singer JN. "You'll face discrimination wherever you go": student athletes' intentions to enter the coaching profession. Journal of Applied Social Psychology. 2010;40(7):1708-27. [Crossref]
22. Clopton A. Where does it begin? Exploring gender differences in student-athletes' perceptions of entering the coaching profession. Women in Sport and Physical Activity. 2015;23(1):34-41. [Crossref]
23. Atalmış EH, Köse A. Turkish prospective teachers' attitudes towards the teaching profession: a meta-analysis study. Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 2018;9(4):393-413. [Crossref]

24. Parlaktuna İ. [Analysis of gender-based occupational discrimination in Turkey]. *Ege Academic Review*. 2010;10(4):1217-30. [[Crossref](#)]
25. Koca C. Sporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması. CEID Yayınları: 11. 1. Baskı. Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık; 2018. p.233.
26. Taşmektepligil Y, Hazar F, Öğreten N, Terzioğlu EA. [The employment problems and new job opportunities of persons graduated from physical education and sports area]. *Erzincan University Journal of Education Faculty*. 2009;11(2):99.
27. Şaşmaz Ataçoğu M, Zelyurt MK. [A qualitative research on the unemployment experiences of graduates of sport sciences faculties]. *Journal Sportive Sight: Journal of Sport and Education*. 2017;1(1):70-97.
28. Yıldız SM, Tüfekçioğlu E. [Comparative study of educational supports, career development opportunities in the schools of physical education and sports and employment opportunities after graduation according to the opinions of students and faculty members]. *Nigde University Journal of Physical Education and Sports Science*. 2008;2(2):89-97.
29. Zelyurt MK, Şaşmaz Ataçoğu M. [Investigation of working conditions of coaches in sports centers in İstanbul]. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*. 2016;6(2):58-74.
30. Turgut M, Gökyürek B, Yenel İF. [Determination of the preference causes and expectations of the students having coucationin the areas of trainer education administration and sports management in the schools of physical education and sports]. *G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2004;5(1):91-9.
31. Kuvaç M, Koç I. [Preservice science teachers' critical thinking dispositions: İstanbul University sample]. *Turkish Journal of Education (TURJE)*. 2014;3(2):46-59.
32. Yıldız SM. [Factors affecting the quality of educational services at schools of physical education and sports]. *Kastamonu Education Journal*. 2007;15(1):451-62.
33. Turğut A, Sural V, Kan A. [A study to develop an attitude scale for high school students towards coaching job]. *SPORMETRE Journal of Physical Education and Sports*. 2018;16(2):96-110.
34. Hair JF, Black WC, Babin BJ, Anderson RE, Tatham RL. *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. Upper Saddle River: NJ: Pearson Prentice Hall; 2006.
35. Yılmaz M, Sütütemiz N, Altunışık R. [An investigation of the impact of national identity and consumer familiarity on country of origin image: the case of Bulgaria]. *International Journal of Management Economics & Business*. 2013;9(20):19-36.
36. Karabekmez S, Yıldırım G, Özyılmaz Akamca G, Ellez AM, Bulut Üner AN. [The study of social gender perceptions of preschool children related to professions]. *Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)*. 2018;2(1):52-70.
37. Özen ÖN, Özbay A. [A qualitative research on professional image of the coaches]. *Journal of Sports Science*. 2018;2(2):74-81.
38. Öztürk P. *Feminist Interventions in Physical Activity and Sport Science in Turkey*. Mansfield L, Caudwell J, Wheaton B, Watson B, eds. *The Palgrave Handbook of Feminism and Sport, Leisure and Physical Education*; Palgrave Macmillan, London; 2018. p.747-56. [[Crossref](#)]
39. Emir E, Karaçam MŞ, Koca C. [Women boxers: keeping the gloves on in and out of the boxing ring]. *Journal of Sports Science*. 2015;26(4):136-53. [[Crossref](#)]
40. Kavasoğlu İ, Yaşar M. [The athletes beyond gender norms]. *Journal of Sports Science*. 2016;27(3):118-32. [[Crossref](#)]
41. KASFAD II. Kadın ve Spor Çalıştayı Raporu. [[Link](#)]
42. Güven Ö, Öncü E. [Family factor in physical education and sports]. *Journal of Social Policy Studies*. 2006;10(10):81-90.
43. Çelik N, Üzmez U. [Evaluation of university students' affecting factors choice of profession]. *Electronic Journal of Occupational Improvement and Research*. 2014;2(1):94-105.
44. Özyürek R, Atıcı MK. [Determining sources which are effective in university students' career decision making]. *Türk PDR Dergisi*. 2002;2(17):33-42.
45. Light RL, Lémonie Y. A case study on children's reasons for joining and remaining in a French swimming club. *Asian Journal of Exercise and Sports Science*. 2010;7(1):27-33.
46. Bayram L, Yüceloğlu Keskin DÖ, Kabadayı M, Bostancı Ö. [Analysis of the problems of national team athletes studying at university]. *Gaziantep University Journal of Sport Science*. 2016;1(2):75-84.
47. Şişman M. *Eğitim Bilimine Giriş*. 3. Baskı. Ankara: Pegem A Publishing; 2007. p.253.
48. Temel C, Altınkök M, Kayışoğlu NB. [The reflections of pedagogical formation education practices on physical education teacher training]. *Journal of Human Sciences*. 2016;13(1):1862-72. [[Crossref](#)]